

דוד ירח בשמים

כתבה אנדה עמיר

איירה אורה איתן

ליקטה וערכה יעל גובר

הוצאת כנרת זמורה-ביתן דביר 2010

מתוך ספר **שירי ילדים** מאת אנדה עמיר – פינקרפלד שיצאו לראשונה בשנת תרצ"ה (1935), נבחרו בקובץ החדש עשרים ושמונה שירים, רובם קצרים מאוד, קצביים וקליטים. גיבורי השיר הם: בעלי חיים, חלקם אפשר למצוא בחצר או בבית, צעצועים, כלים שימושיים ונופים קרובים ורחוקים – כל השירים קשורים כך או אחרת לעולמם של הילדים. לשירים הבאים נכתבו מנגינות ולפעמים יותר ממנגינה אחת. אפשר לשמוע אותם באתר: <http://www.zemereshet.co.il/artist.asp?id=169> ובו מופיעים גם שירים נוספים שאינם בקובץ הנוכחי.

האנקור

דוד ירח בשמים

על הים השקט (אניית זהב)

על ראש החרמון

הקיפוד

צעצועים שכבו לישון

כושי כלב קט

הגדי המתהדר

על ענן כביש

הסירים שרים (הסירים על הקיר)

השירים מיועדים לגיל הרך ולכן ההפעלות תתבצענה בהנחיית הגננת. רצוי לבצע את ההפעלות בקבוצות קטנות.

הפעלות

האנקור

פעילות לפני קריאת השיר:

האנקור הוא שמו התלמודי של דרור הבית אחת הציפורים המצויות כמעט בכל מקום ובכל פינה בארץ.

צפייה בדרור הבית (אנקור).

בקבוצה קטנה ייצאו הילדים לחצר לצפות בדרור. לאחר שצפו בדרור בשקט בשקט מספר דקות. יענו הילדים על השאלות:

- ◆ איזה צבע יש לדרור?
- ◆ מה גודלו של הדרור (קטן, גדול, בינוני)?
- ◆ נסו לחקות את ההליכה של הדרור.

קריאת השיר

הגננת תקרא את השיר ותסביר שלדרור קראו פעם בשם אנקור. הגננת תשאל:

- ◆ איזה צבע יש לאנקור בשיר?
- ◆ האם הצבע שנתנה לו המשוררת אנדה הוא הצבע שלו גם בחיים?
- ◆ האם הגודל של האנקור כפי שמתואר בשיר מתאים לגודל הציפור במציאות?
- ◆ האם אפשר לומר שהמשוררת כתבה את השיר לאחר שראתה את הציפור הזאת או שזאת ציפור שהמשוררת המציאה? הסבירו?
- ◆ הגננת והילדים יקראו את השיר על פי המקצב בו נכתב. הילדים ינסו לשחזר את קפיצותיו של האנקור על פי מקצב השיר.

ריקוד אנקורים - דרורים

הגננת תשמיע את השיר לילדים. לאחר השמעת השיר תבקש הגננת מן הילדים להמציא את ריקוד האנקורים לפי המנגינה.

הבובה חולה

לאחר הקריאה הילדים יענו נכון /לא נכון

- ◆ הבובה שרה כל היום . נכון/לא נכון
- ◆ הבובה משתעלת כל היום. נכון/לא נכון
- ◆ הרופא של הבובה הוא הרופא מקופת-חולים. נכון/לא נכון
- ◆ הדובי שעל האיצטבא הוא הרופא. נכון/לא נכון
- ◆ במקום המילה איצטבא אפשר לומר מדף. נכון/לא נכון

מילים דומות

איצטבא = מדף

הגנת תשאל

מי יודע מה זה איצטבא?

הגנת תסביר: לעיתים לדבר אחד יש יותר ממילה אחת שבאה לתאר אותו. במקום המילה

איצטבא אפשר לומר **מדף**.

הציעו עוד מילים דומות למשל :

גשם זה גם מטר

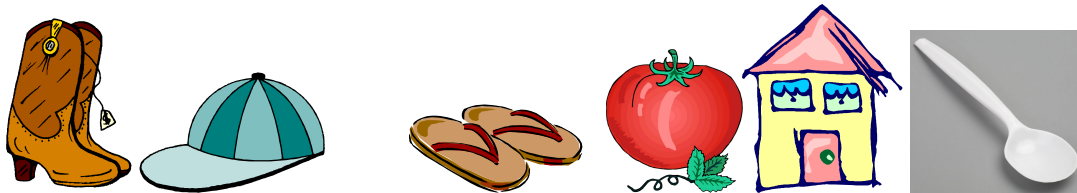
שמש זה גם חמה

אדמה היא גם קרקע

עץ הוא גם אילן

דף עבודה לילדים

הילדים יסמנו בעגול את הציור שמתחרז עם המילה **מדף**

דוד ירח בשמים

קריאת השיר. השמעת השיר.

פעילות באיורים

השוואת איורים- (השוואה בין האיור של נחום גוטמן לשיר לבין האיור של אורה איתן)
לילדים:

לפניכם 2 איורים לשיר דוד ירח בשמים. איור מס 1 איירה אורה איתן
איור מס' 2 אייר נחום גוטמן.

איור 2 – נחום גוטמן

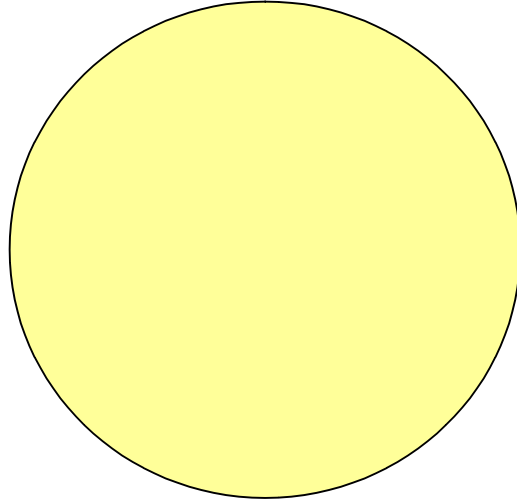

איור 1 – אורה איתן

- ◆ ספרו: מה אתם רואים באיור 1.
- ◆ מה אתם רואים באיור 2.
- ◆ מה ההבדלים?
- ◆ מה הוסיפה המאיירת אורה איתן לירח שלא מסופר בשיר?
- ◆ מה הוסיף נחום גוטמן לירח שלא היה בשיר?

דוד ירח שלי - איור השיר

הילדים יאיירו את השיר. אפשר גם להדביק ניירות צבעוניים, כפתורים וחוטים.

פני ירח

קריאת השיר.

ענו נכון לא נכון:

הירח הוא קרח. נכון/לא נכון
המשוררת מצטערת כי הירח הוא קרח. נכון/לא נכון
המשוררת מציעה לקשט את הירח בפרחים נכון/לא נכון
הפיאה הנוכרית שהמשוררת מציעה עשויה מענבים נכון/לא נכון
המשוררת חושבת שהירח יפה נכון/לא נכון

שם נוסף לירח

במקום ירח אפשר לומר: לבנה

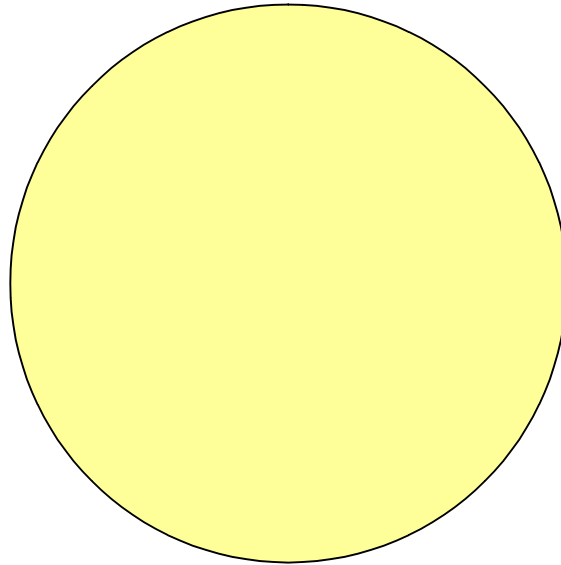
לילדים

1. חברו משפט עם המילה **ירח**.

2. חברו משפט עם המילה **לבנה**.

תסרוקת לירח

עצבו תסרוקת לירח. (אפשר להשתמש בניירות צבעוניים, בחוטי צמר וכמובן בעפרון וצבעים)

הדובון בלע סבון

שאלות

- ◆ מה קרה לדובון?
- ◆ מה הייתם עושים אילו היה קורה לכם דבר כזה?
- ◆ מה עשה הדוב?
- ◆ מה דעתכם על התגובה של הדוב לאחר שבלע את הסבון?
- ◆ מה אפשר לומר על האופי של הדוב שאמר את המשפט:
"אך, אין דבר:/ על ידי כך /אהיה רחוך /גם מבפנים, /וגם מבחוץ."
- ◆ האם לדעתכם זה משפט מצחיק?

הקיפוד

קריאת השיר. השמעת השיר.

ענו:

- ◆ למה הקיפוד רקד לבד?
- ◆ מדוע הקיפוד היה עצוב?
- ◆ איך פתר הקיפוד את הבעיה שלו?
- ◆ מה דעתכם על הפתרון הזה?
- ◆ האם הייתם יכולים לנהוג כמוהו?

◆ מה משותף לקיפוד ולדוב שבלע סבון?

ריקוד קיפודים

המציאו ריקוד לקיפודים חשבו כיצד אפשר לרקוד ביחד ובכל זאת לא להידקר. (על פי המנגינה של "הקיפוד רוצה לרקוד").

סוס היאור והציפור

ענו נכון או לא נכון.

- ◆ סוס היאור הוא בעל חיים שמן וגדול. נכון/לא נכון
- ◆ לסוס היאור קוראים גם היפופוטם. נכון/לא נכון
- ◆ סוס היאור לא הרשה לצפור לרכב עליו. נכון/לא נכון
- ◆ הציפור וסוס היאור חברים טובים. נכון/לא נכון
- ◆ הציפור רצתה להודות להיפופוטם על טוב לבו. נכון/לא נכון

שאלות:

- ◆ האם סוסי יאור יכולים לעוף?
- ◆ האם יש אפשרות שציפור תלמד סוס-יאור לעוף?
- ◆ מה אתם אומרים על ההצעה של הציפור?
- ◆ איך יכולה הציפור הקטנה לגמול לסוס היאור על טוב ליבו?
- ◆ האם אתם חושבים שהשיר הזה הוא שיר מצחיק? הסבירו.

בעקבות השירים "על ענן כביש" ו"דניאל מטפס" לאחר הקריאה וההשמעה, אפשר לצאת עם

הילדים לחצר ולשחק משחקי עננים בנוסח:

אילו צורות אתם רואים בענן? מי רואה איש, מי רואה סוס? וכי'ב.

אפשר גם לצייר עננים.

הכינו:

ד"ר רחל עוז

ד"ר איה מרבך

מחברות סדרת ספרי הלימוד "לשון ועוד"